

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
СИЛАБУС
МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ
(ВК1)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Дубина М.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 31 » 08 2023 р.

Розробник: Шишкіна О.В., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
доктор економічних наук, професор, доцент кафедри
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від « 31 » 08 2023 р. № 15

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

 (підпис)

Дубина М.В.

(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Вибіркова.
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	2 курс, 4 семестр, спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Викладач	Шишкіна Олена Вікторівна, доктор економічних наук, професор, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Профайл викладача	https://fbss.stu.cn.ua/kafedra/zagalna-informacziya/shyshkina-olena-viktorivna-2/
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1 каб. 317. E-mail: shyshkina.olena.v@gmail.com

1. Анотація курсу. Вивчення дисципліни «Монетарна політика центральних банків» обумовлено необхідністю оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями та навиками щодо фундаментальних та практичних питань діяльності Національного банку України. Сторінка курсу в Moodle <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6970>

2. Мета та цілі курсу. Метою курсу «Монетарна політика центральних банків» є закріплення та розвиток загальних (ЗК) та спеціальних (СК) компетентностей здобувачів третього освітньо-наукового спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» в галузі знань 07 – Управління та адміністрування з теорії і практики функціонування центрального банку, його ролі у розробці і реалізації монетарної політики і забезпеченні стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Цілі курсу: вивчення змісту завдань і основних напрямків діяльності центрального банку, його механізмів та інструментів грошово-кредитної політики, за допомогою яких банк регулює пропозицію (масу) і ціну грошей; опанування здобувачами вищої освіти знань щодо закономірностей функціонування грошово-кредитних відносин в умовах сучасного суспільного відтворення; формування теоретичних і прикладних знань в галузі грошово-кредитних систем зарубіжних країн, а також у галузі монетарної політики та діяльності центрального банку, його ролі і місця в проведенні грошово-кредитної політики, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в умовах ринкових відносин.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та спеціальні (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми та вирішувати науково-прикладні завдання.

СК02. Здатність формулювати, аналізувати та вирішувати наукові проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК04. Здатність вирішувати комплексні завдання формування фінансової політики за рахунок застосування інструментарію монетарного та фіскального стимулювання економічного зростання.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПР05. Застосовувати сучасні методи пошуку, систематизації, обробки статистичної інформації з різних джерел, використовувати її під час емпіричних досліджень та економіко-математичного моделювання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Знати фундаментальні закономірності та інструменти монетарної політики, розуміти особливості їх використання в різних умовах макроекономічного розвитку.

ПР15. Знати теоретико-методологічні основи розробки та реалізації фінансової політики держави в різних умовах макроекономічного розвитку.

Після вивчення курсу здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- понятійно-категоріальний апарат та методологію сучасної економічної теорії для ідентифікації актуальних економічних явищ та процесів, проблем і протиріч на рівні банківської системи;
- базові нормативно-правові положення діяльності центрального банку України, зокрема, статус, напрями діяльності та принципи функціонування центрального банку, порядок проведення емісійно-касової роботи в НБУ тощо;
- характеристики видів рефінансування центральним банком діяльності комерційних банків;

- основи організації та регулювання платіжної системи;
- порядок регулювання центральним банком діяльності комерційних банків;
- методику здійснення банківського нагляду за діяльністю банків другого рівня;
- класифікацію державного боргу та порядок здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу;
- основи формування валютної політики й курсоутворення;
- основні засади грошово-кредитної політики та фінансові інструменти грошово-кредитної політики.

вміти:

- аналізувати та використовувати спеціальні нормативно-правові документи, що регулюють грошово-кредитні відносини в державі;
- обґрунтовувати пріоритетність заходів грошово-кредитного регулювання економіки в залежності від макроекономічного становища та структурних особливостей національної економіки.
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;
- аналізувати механізми застосування інструментів грошово-кредитної політики центрального банку, функції регулятора, застосовувати набуті знання на практиці;
- розуміти сутність регулюючої та наглядової діяльності центрального банку та обґрунтовувати фінансові рішення на основі використання необхідних інструментальних засобів;
- аналізувати фінансову звітність діяльності НБУ, визначати норми обов'язкових резервів для комерційних банків, розраховувати значення грошових агрегатів;
- аналізувати і управляти грошовими потоками держави, визначати чинники, що впливають на розмір облікової ставки НБУ, аналізувати і оцінювати динаміку курсу гривні;
- відслідковувати динаміку облікової ставки, норми обов'язкових банківських резервів і пояснювати її з точки зору макроекономічної рівноваги;
- розраховувати мультиплікатор і зміну пропозиції грошей на основі отриманих даних;
- визначати обсяги кредитування для підтримки ліквідності банківської системи;
- аналізувати поточну інформацію про заходи монетарної політики і прогнозувати їх наслідки для економіки в цілому;
- застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

володіти:

- навичками самостійної роботи, мислення, виявлення проблем та здатністю їх вирішення;
- навичками відкритості до нових знань, креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- вмінням пошуку, оброблення та аналізу інформації;
- навичками підбору засобів та методів для дослідження;
- вмінням використання емпіричних даних та методів при дослідженні проблематики розробки, реалізації і аналізу монетарної політики.

4. Пререквізити. Дисципліна «Монетарна політика центральних банків» має міждисциплінарний характер. В межах ОНП вона інтегрує відповідно до свого предмету знання з дисциплін: «Методологія, організація та технологія наукових досліджень», «Моделювання розвитку фінансових систем», тощо.

Дисципліна є базовою для вивчення дисциплін «Банкостраховання», «Ринок кредитних послуг», а засвоєні здобувачами вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня знання та набуті під час вивчення даної дисципліни навички є основою для здійснення наукової та

практичної діяльності у сфері управління банківського менеджменту, ризик-менеджменту, консалтингу тощо.

5. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин (д/з)
Лекції	16/6
Практичні заняття	14/6
Самостійна робота	90/108
Індивідуальне завдання – контрольна робота	
Всього кредитів	4 кредити (120 годин)

Форма проведення занять - лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Основи діяльності центральних банків

Тема 1. Центральний банк у системі грошово-кредитного регулювання економіки

Основні етапи розвитку центральних банків. Причини виникнення центральних банків. Шляхи виникнення центральних банків. Дворівнева банківська система.

Призначення центральних банків та загальна характеристика їхнього статусу. Роль емісійного банку. Статус центрального банку. Ранжування центральних банків окремих країн за рівнем автономії. Політична та економічна незалежність центрального банку від уряду. Фактори незалежності. Призначення та звільнення голови та директорів центрального банку.

Цілі діяльності центральних банків. Обмеження на кредитування уряду. Форма власності центральних банків окремих країн світу. Структура, порядок формування та повноваження органів управління грошово-кредитною політикою окремих країн. Функції центрального банку.

Основні етапи становлення НБУ. Правовий статус сфери дій НБУ. Незалежність Національного банку. Організаційно-правові засади діяльності Національного банку. Функції НБУ.

Організаційна структура управління Національним банком України. Структура і керівні органи НБУ. Система Національного банку. Філії (територіальні управління) Національного банку. Структура центрального апарату НБУ. Керівні органи НБУ. Рада НБУ. Голова Ради Національного банку. Правління Національного банку. Повноваження Правління Національного банку України.

Принципи функціонування Національного банку України.

Фінансове забезпечення діяльності НБУ. Джерела формування майна Національного банку. Доходи і витрати Національного банку України. Розподіл прибутків центральних банків окремих країн. Основні завдання та права територіальних управлінь НБУ. Основні операції НБУ.

Тема 2. Грошово-кредитна політика: сутність та інструменти реалізації

Соціально-економічна сутність грошово-кредитної (монетарної) політики. Грошово-кредитне регулювання. Грошово-кредитна політика (ГКП). Економічний зміст грошово-кредитної політики.

Державне регулювання економіки за допомогою грошово-кредитних інструментів. Суб'єкти монетарної політики. Об'єкти, на які спрямовуються регулятивні заходи монетарної

політики. Завдання й цілі монетарної політики. Типи грошово-кредитної політики. Цілі монетарної політики. Стратегічні цілі. Проміжні цілі. Тактичні цілі. Рестрикційна ГКП. Експансіоністська ГКП. Селективна (вибіркова) ГКП.

Інструменти реалізації монетарної політики. Методи реалізації монетарної політики.

Організація діяльності та здійснення монетарної політики центральними банками зарубіжних країн.

Тема 3. Емісія готівки і регулювання готівкового грошового обороту

Емісія банкнот і роль НБУ в організації готівкового обігу. Емісія грошей. Мета емісії (пасивна, активна). Технічний бік емісії. Економічний бік емісії.

Основні функції, що їх виконує емісія грошей. Повноваження Національного банку щодо організації та регулювання готівкового грошового обігу в державі.

Організація готівкового обігу на підприємствах і в організаціях. Основні принципи організації обороту готівки суб'єктами господарювання. Контроль за дотриманням порядку ведення операцій з готівкою. Штрафні санкції згідно з чинним законодавством України за порушення касових операцій. Видаткові, прибуткові, розмінні каси, каси перерахунку та відповідні сховища для зберігання цінностей.

Емісійно-касова робота установ НБУ. Резервні фонди банкнот і монет у Центральному сховищі. Територіальні управління й установи Національного банку України. Забезпечення банків зразками банкнот національної валюти та їх зберігання. Вимоги щодо формування та пакування банкнот (монет) національної валюти. Організація виготовлення, випуску в обіг і реалізація пам'ятних та ювілейних монет України.

Правила визначення платіжності банкнот і монет Національного банку України. Придатні до обігу банкноти і монети. Непридатні до обігу банкноти і монети. Фальшиві банкноти і монети. Перероблені банкноти Повноваження НБУ щодо прогнозування готівкового обігу і касових оборотів банків.

Тема 4. Організація та регулювання платіжної системи

Загальні вимоги щодо організації та регулювання платіжної системи. Фактори, що впливають на побудову і розвиток Національної платіжної системи. Національна платіжна система (НПС): сутність, функціональне призначення та складові елементи.

Банківські платіжні системи. Системи міжбанківських розрахунків. Внутрішньобанківські платіжні системи. Системи «Клієнт-банк» або «Інтернет-банкінг». Системи масових платежів.

Небанківські платіжні системи.

Система електронних платежів (СЕП) Національного банку України. Законодавчі вимоги до СЕП. Етапи еволюції СЕП. Учасники СЕП. Організаційна структура СЕП. Особливості управління СЕП. Базові характеристики СЕП як платіжної системи.

Національна платіжна система "Український платіжний простір" (ПРОСТІР). Основні принципи діяльності ПРОСТІР. Організаційна структура ПРОСТІР. Суб'єкти взаємовідносин в ПРОСТІР.

Змістовий модуль 2. Регулювання центральним банком діяльності банківської системи

Тема 5. Регулювання діяльності комерційних банків

Сутність і завдання банківського регулювання і нагляду. Банківське регулювання. Базельський комітет. Форми регулювання банківської діяльності. Адміністративне регулювання. Індикативне регулювання.

Створення та державна реєстрація банків. Вимоги до статуту банків. Документи необхідні для отримання дозволу на ведення банківської діяльності та отримання ліцензій. Порядок надання ліцензій на здійснення банківських операцій. Банківські операції та послуги, які комерційні банки мають право здійснювати на підставі банківської ліцензії.

Економічні нормативи регулювання діяльності комерційних банків.

Система гарантування депозитів в Україні. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб.

Тема 6. Банківський нагляд

Сутність і необхідність банківського нагляду. Основна мета банківського нагляду. Зміст та функції банківського нагляду. Рівні, форми і види банківського нагляду. Попередній та поточний контроль. Вступний, виїзний, безвиїзний контроль. Методи банківського нагляду.

Базельські угоди як методологічна база реалізації функцій банківського нагляду. Еволюція Базельських угод та їх основні положення.

Дистанційний моніторинг в системі банківського нагляду. Підходи до організації системи банківського моніторингу. Рейтингові системи. Система раннього реагування та її основні інструменти.

Планування та порядок проведення інспекційних перевірок. Інспекційні перевірки: планові, регулярні та позапланові. Порядок проведення інспекційних перевірок комерційних банків. Об'єкти перевірки. Служба банківського нагляду Національного банку. Мета проведення перевірок. Повноваження і зобов'язання інспекторів та керівників об'єктів перевірки.

Застосування заходів впливу за порушення банками вимог чинного законодавства.

Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду

Нормативно-правове регулювання функцій і повноважень НБУ як фінансового агента уряду.

Державний борг. Процентні платежі за державним боргом. Поточна заборгованість. непогашений борг. Капітальний державний борг. Поточний державний борг. Чистий державний борг. Активний державний борг. Активний дефіцит. Пасивний державний борг. Пасивний бюджетний дефіцит. Державний борг прямий та умовний. Прямий державний борг. Умовний державний борг. Джерела залучення коштів. Внутрішній державний борг. Зовнішній державний борг.

Обслуговування внутрішнього державного боргу Національним банком України. Сутність та структура державного боргу України. Функції НБУ в обслуговуванні внутрішнього державного боргу. Державні (боргові) цінні папери: облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), облігації зовнішньої державної позики (ОЗДП), облігації внутрішньої місцевої позики (ОВМП), казначейські зобов'язання України.

Обслуговування зовнішнього боргу. Суть і структура зовнішнього боргу. Мета управління зовнішнім боргом. Процес обслуговування державного боргу. Порядок здійснення платежів з погашення та обслуговування державного боргу.

Тема 8. Валютна політика, валютне регулювання і контроль

Суть і значення валютної політики. Валютна політика як основа валютного регулювання і контролю. Короткострокова і довгострокова валютна політика.

Стратегічні і тактичні цілі валютної політики.

Механізм реалізації валютної політики. Суб'єкти і об'єкти валютної політики. Регулятивні заходи і адміністративні важелі валютної політики. Форми та напрямки реалізації валютної політики.

Завдання та повноваження центрального банку у сфері валютного регулювання та валютного контролю. Сутність, зміст і основні завдання валютного регулювання. Компетенції і повноваження Національного банку у сфері валютного регулювання та контролю.

Форми валютного регулювання: дисконтна політика, девізна політика, диверсифікація валютних резервів, отримання або надання кредитиві та субсидій. Девальвація, ревальвація, валютна інтервенція. Валютні обмеження. Валютні резерви.

Валютне курсоутворення. Валютний курс. Режими валютних курсів.

Діяльність центрального банку з управління золотовалютними резервами. Сутність, зміст та етапи управління золотовалютними резервами.

Платіжний баланс у механізмі валютного регулювання.

Тема 9. Вплив грошово-кредитного регулювання на макроекономіку

Аналіз та прогнозування економічної ситуації в країні, роль НБУ. Макроекономічна рівновага та макроекономічна нестабільність.

Теоретичні аспекти механізму грошової трансмісії у трактуванні кейнсіанців та монетаристів. Канали механізму грошової трансмісії. Дієвість каналів механізму грошової трансмісії у перехідних економіках та Україні.

Тематика практичних занять

- Тема 1. Центральний банк у системі грошово-кредитного регулювання економіки
- Тема 2. Грошово-кредитна політика: сутність та інструменти реалізації
- Тема 3. Емісія готівки і регулювання готівкового грошового обороту
- Тема 4. Організація та регулювання платіжної системи
- Тема 5. Регулювання діяльності комерційних банків
- Тема 6. Банківський нагляд
- Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду
- Тема 8. Валютна політика, валютне регулювання і контроль
- Тема 9. Вплив грошово-кредитного регулювання на макроекономічні процеси

Тематика самостійної роботи

- Тема 1. Центральний банк у системі грошово-кредитного регулювання економіки
- Тема 2. Грошово-кредитна політика: сутність та інструменти реалізації
- Тема 3. Емісія готівки і регулювання готівкового грошового обороту
- Тема 4. Організація та регулювання платіжної системи
- Тема 5. Регулювання діяльності комерційних банків
- Тема 6. Банківський нагляд
- Тема 7. Центральний банк – банкір і фінансовий агент уряду
- Тема 8. Валютна політика, валютне регулювання і контроль
- Тема 9. Вплив грошово-кредитного регулювання на макроекономічні процеси

7. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінка курсу «<i>Монетарна політика центральних банків</i>» відбувається за 100-бальною системою та охоплює поточний контроль - до 60 балів, в тому числі: робота на практичних заняттях, тестування, аналітичні завдання - 30 балів; модульні контрольні роботи – 20 балів, індивідуальна (контрольна) робота – 10 балів та підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів.</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену під час екзаменаційної сесії за трьома завданнями: теоретичні питання (до 10 балів), тести (до 10 балів) та практичні завдання (до 20 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки.</p>
Вимоги до контрольної роботи	<p>Тематика індивідуальної роботи обговорюється та визначається на початку семестру. Теоретичною основою для виконання є навчальна література, курс лекцій та практичних занять. Захист індивідуального наукового завдання (контрольної роботи) є обов'язковим і здійснюється у формі презентації під час останнього практичного завдання.</p>

Практичні (лабораторні) заняття	В ході практичних занять передбачається вирішення тематичний аналіз діяльності центрального банку, вирішення задач, розв'язання проблемних та тестових ситуацій та обговорення дискусійних питань в монетарній сфері. Оцінювання роботи студентів відбувається згідно з критеріями, відображеними у матеріалах методичного забезпечення дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання заліку під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Види робіт та форма контролю		Кількість балів	
		Денна форма	Заочна форма
1	Виконання тестових та практичних завдань за темами курсу (6 завдань × 5 балів)	0...30	0...30
2	Виконання індивідуального наукового дослідження (контрольної роботи)	0...10	0...10
3	Виконання модульної контрольної роботи №1	0...10	0...10
4	Виконання модульної контрольної роботи №2	0...10	0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60	0...60
Семестровий контроль (екзамен)		0...40	0...40
Разом		0...100	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані лабораторні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні практичних завдань, контрольних робіт (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література.

Основна

1. Грошово-кредитна політика НБУ [Текст] : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форми навчання спец. 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" / Ю. М. Бездітко, О. М. Посаднєва ; Херсон. нац. техн. ун-т, Каф. "Фінансів, банк. справи та страхування". - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. - 189 с.
2. Економіка банку [Текст] : навч. посіб. / Мещеряков А. А. ; Ун-т митної справи та фінансів. - Дніпро : УМСФ, 2020. - 182 с. : рис., табл. - (Бізнес. Економіка. Фінанси). - Бібліогр.: с. 176-182.
3. Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво [Текст] : підруч. для бакалаврів / [П. О. Нікіфоров та ін.] ; за ред. П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2019. - 295 с.
4. Центральний банк і грошово-кредитна політика [Текст] : навч. посіб. / Т. Косова, О. Папаїка. - Київ : Центр навчальної літератури, 2019. - 328 с.
5. Банківська система [Текст] : підручник : у 2 ч. / за ред. проф. Лади Василівни Шірінян ; Нац. унт. харч. технологій. - Київ : Ліра-К, 2019 . Ч. 1 : Банківська система України та її економічні основи / [Л. В. Шірінян та ін.]. - 2019. - 411 с.
6. Банківські операції: в схемах, таблицях, коментарях [Текст] : навч. посіб. / уклад.: О. М. Гладчук, І. Я. Ткачук, В. М. Харабара ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2020. - 207 с.
7. Brandao-Marques, M. L., Gelos, M. R., Harjes, M. T., Sahay, M. R., & Xue, Y. *Monetary policy transmission in emerging markets and developing economies*. International Monetary Fund, 2020. URL: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/001/2020/035/article-A001-en.xml>

Допоміжна

1. Механізми державного регулювання антикризовим управлінням економічною безпекою банківських установ України [Текст] : монографія / Коваль Яна Сергіївна ; ВНЗ "Ун-т економіки та права "КРОК". - Київ : КРОК, 2020. - 199 с.
2. Банки з державною участю в Україні: теорія, методологія та практика [Текст] : монографія / В. В. Огородник ; Держ. ВНЗ "Ун-т банк. справи". - Київ : ДВНЗ "Ун-т банк. справи", 2019. - 319 с.
3. Банківська система України в умовах турбулентності фінансового ринку: теорія, методологія, практика [Текст] : монографія / І. І. Благун ; ДВНЗ "Прикарпат. держ. ун-т ім. Василя Стефаника". - Івано-Франківськ : ДВНЗ "Прикарп. нац. ун-т ім. Василя Стефаника", 2020. - 363 с.
4. Банківська сфера як активатор інвестиційної політики держави [Текст] : монографія / Савіна Наталія Борисівна, Капраль Ольга Ростиславівна ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування, Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Галич-Прес, 2020. - 250 с.
5. Бізнес-архітектура банківського сектору в забезпеченні зростання економіки країни: теорія, методологія і практика [Текст] : монографія / Вікторія Рудевська. - Київ : Автограф, 2021. - 235 с.
6. Виміри експансії транснаціонального банківського капіталу в Україні та світі [Текст] : монографія / О. М. Момот ; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Харків : Панов А. М., 2018. - 531 с.
7. Вплив банківської системи на забезпечення фінансової безпеки України [Текст] : [колект.] монографія / [О. Д. Вовчак та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. О. Д. Вовчак ; Держ. ВНЗ "Ун-т банк. справи". - Київ : ДВНЗ "Ун-т банк. справи", 2019. - 250 с.
8. Довіра у грошово-кредитній сфері: логіко-історичне дослідження [Текст] : [монографія] / Т. О. Кричевська ; НАН України, ДУ "Ін-т економіки та прогнозування НАН України". - Київ : Ін-т економіки та прогнозування НАН України, 2020. - 503 с.
9. Консолідація банківського сектору у конкурентному середовищі [Текст] : монографія / Н. В. Циганова ; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2020. - 422 с.

10. Моделювання процесу управління депозитними ресурсами комерційного банку [Текст] : монографія / І. С. Ткаченко, Н. В. Євдокимова ; Хмельниц. нац. ун-т. - Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. - 179 с.
11. Монетарне регулювання розвитку банківської системи України: теорія і практика [Текст] : монографія / О. Д. Вовчак, Т. В. Мельник ; Держ. ВНЗ "Ун-т банк. справи". - Київ : ДВНЗ "Ун-т банк. справи", 2019. - 158 с.
12. Організаційно-фінансове забезпечення економічної безпеки банків України [Текст] : монографія / Оксана Копилюк [та ін.]. - Львів : СПОЛОМ, 2021. - 239 с.
13. Роль банків у фінансовому забезпеченні розвитку інноваційного потенціалу економіки [Текст] : монографія / Д. В. Завадська ; Одес. нац. екон. ун-т. - Харків : ПромАрт, 2019. - 518 с.
14. Сальдо великих грошей. Історія фінансово-банківської системи України у спогадах причетних [Текст] / Алла Ковтун. - Київ : Успіх і кар'єра ; Чернівці : Букрек, 2020. - 479 с.
15. Системний ризик і макропруденційна політика в банківському секторі [Текст] : монографія / Р. В. Корнилюк ; Держ. ВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2019. - 461 с.
16. Функціонування банківських систем у глобальному економічному просторі [Текст] : монографія / Марина Король ; Держ. ВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : Говерла, 2020. - 426 с.
17. Basel III: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems - revised version [Electronic resource]. – Mode of Access: <http://www.bis.org>. – Title from the screen.
18. Basel III: International framework for liquidity risk measurement, standards and monitoring [Electronic resource]. – Mode of Access: <http://www.bis.org>. – Title from the screen.
19. Core Principles for Effective Banking Supervision [Electronic resource]. – Mode of Access: <http://www.bis.org>. – Title from the screen.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційна Інтернет-сторінка Державної служби статистики України – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства економіки України – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>
4. Офіційна Інтернет-сторінка Міністерства фінансів України – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
5. Офіційна Інтернет-сторінка Національного банку України – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційна Інтернет-сторінка Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – Режим доступу: <https://www.fg.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». – Режим доступу: <http://library2.stu.cn.ua/>